

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XI. Corinthio quoque Episcopo tributæ sunt vices Romani Pontificis in
Achaia & Hellade. Probatur auctoritate Facundi, Gregorij Magni, &
Balsamonis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

ita hoc loco intelligendum esse ut de synodo agat Illyriciana earum tantum provinciarum quæ primæ Iustinianæ Episcopo subiectæ erant, id primò prohibet, quòd probabile non sit eam synodum aliquid auctoritatis fuisse super suo Archiepiscopo, quem Episcopi illarum provinciarum contemnere tam citò non poterant, vivo adhuc Iustiniano, præsertim cum causæ personæque Archiepiscoporum istius sedis subiectæ essent Romano Pontifici, ut adnotabitur paulò post. Prohibet præterea Facundus Hermianensis, qui inter defensores Trium Capitulorum nominat Episcopos Helladis, Illyrici, atque Dalmatiæ, haud dubiè dicturus cujus Illyrici, si factum id fuisset in synodo earum tantum provinciarum quæ primæ Iustinianæ fuerant contributæ. Scio sanctum Gregorium ad Episcopos scribentem earundem provinciarum, de ordinatione Ioannis Episcopi primæ Iustinianæ, epistolam suam direxisse *universis Episcopis per Illyricum*, eos admonens uti ei, qui vices apostolicæ sedis obtineret, in his quæ ad ordinem ecclesiasticam rectitudinemque pertinent disciplinæ, sive in aliis quibus canonum decreta non obstant, parere nullo modo differrent. Certum est sanctum Gregorium heic Episcoporum Illyricianorum nomine eos tantum intelligere qui Ioanni subiecti erant ratione suæ Ecclesiæ, neque accipiendum esse de universis omnino Episcopis Illyrici, unde concludi posset Victorem quoque Tunnonensem locutum esse de synodo Illyriciana earum tantum provinciarum quæ à jurisdictione Thessalonicensis antistitis resectæ, in jus & potestatem transierant Archiepiscopi primæ Iustinianæ. Verum non arbitror, ut jam dixi, aures aliquid super Benenato Episcopos earum provinciarum, recentibus tum initiis dignitatis ejus quam illi lege sua contulerat Iustinianus, præsertim cum nullibi extent indicia contradictionis eorum. Dispar ratio erat Episcopi Thessalonicensis: qui cernens sibi fieri injuriam, ac se deprimi, ut iste attolleretur, eum haud dubiè non habuit pro Archiepiscopo, adeoque eum, tanquam adhuc sibi subiectum, in sua synodo damnavit. Simile aliquatenus exemplum habemus hodie in causâ archiepiscopatus Parisiensis, resecti ab archiepiscopatu Senonensi auctoritate Urbani VIII. Romani Pontificis, cum consensu Ludovici XIII. Regis Francorum Christianissimi. Nam licet iste sit constitutus in urbe regia, dignitatèque suam semper retineat, Archiepiscopus tamen Senonensis illum diù non habuit pro Archiepiscopo, eumque ad conventus ecclesiasticos provincie suæ post ea tempora evocavit, etiam in

oculis Principis. Quidni Episcopus Thessalonicensis, cujus magna hæctenus auctoritas apud eas gentes fuerat, quisque plurium magnarum provinciarum ejus imperio fuerarum favore haud dubiè adjuvabatur, idem audeat adversus Episcopum primæ Iustinianæ?

IX. Nihil tamen contradictione sua effecit Episcopus Thessalonicensis, mansitque novo Archiepiscopo auctoritas quam illi lege sua & commendatione apud Romanos Pontifices procuraverat Imperator Iustinianus. Discimus istud ex epistolis sancti Gregorij, quæ docent eum unà cum Pallio vices suas Ioanni Episcopo primæ Iustinianæ commisisse *juxta morem*, & iterata, ut ipse ait, *innovatione*. Vnde rectè concludit illustrissimus Archiepiscopus, id circa Episcopos sedis illius observatum esse per illas tempestates, ut Romani Pontifices singulis Archiepiscopis, statim ac isti consecrati erant, vices apostolicæ sedis & Pallium conferrent, & causas personarumque eorum subiectas fuisse censuræ Romanorum Pontificum. Ioannes Episcopus primæ Iustinianæ Hadrianum Thebanum Episcopum ab episcopatu dejecerat occasione vicium sedis apostolicæ, ut docet sanctus Gregorius. Venit is Romam, de iniquo iudicio expostulaturus. Gregorius verò suscepta causæ istius cognitione, sententiam Ioannis, tum quia suspensâ erat per appellationem ad sedem apostolicam, tum quia contra leges canoniceque prolata ipso non poterat jure subsistere, cassavit, & Hadrianum Thebanæ Ecclesiæ restituit, Ioannem porro, donec aliquid gravius circa ipsum decerneret, triginta dierum spatio sacra communione privavit.

X. Ampla illa Archiepiscopi primæ Iustinianæ auctoritas effecit ut ei Patriarchæ dignitas & appellatio tributa sit à nonnullis antiquis scriptoribus, ejusque propterea subscriptionem in ordine Patriarcharum admisam in Trullana synodo putaverit illustrissimus Cardinalis Perronius, similitudine nominum deceptus; cum tamen in ea synodo non agatur de Archiepiscopo primæ Iustinianæ, sed de Episcopo Constantiæ Cypri, quæ & Iustinianopolis dicebatur, ut observatum est ab illustrissimo Archiepiscopo.

XI. Per eadem fortean Iustiniani tempora Thessalonicensi Episcopo adempta est auctoritas in Achaïam & Hellada, quæ Corinthio Episcopo ceu Romani Pontificis Vicario deinceps paruerunt. Hellados certè tanquam ab Illyrico distinctæ meminit Facundus Hermianensis, qui scribebat ævo Iustiniani, ut supra dictum est. Præterea sanctus Gregorius ad Ioannem Corinthiorum Episcopum scribit se, prædecessorum suo-

Armenia lib. 1. c. 1. & in Theod. lib. 1. pag. 177.

Gregor. lib. 1. c. 1. & in Theod. lib. 1. pag. 177.

S. Gregor. lib. 4. Indict. 15. epist. 15. 19.

Morca in lib. de Primat. f. 47.

S. Gregor. lib. 1. Ind. 11. epist. 4.

Vide suprad. lib. 1. cap. 9. f. 1. & in lib. de Primat. f. 44.

rum exempla sequendo, ad illum mittere Pallium, quod erat insigne Vicariatus. Pallium verò, inquit, sicut per epistolam vestram, quam per Andream fratrem & cœpiscopum nostrum suscepimus, postulastis, direximus; quo ita vos uti necesse est sicut prædecessores vestri usi concedentibus nostris prædecessoribus approbantur. Subjectos porrò illi fuisse Episcopos Hællados, tametsi alienæ provinciæ, rectè ex sequenti epistola collegit vir clarissimus Ioannes Morinus. Nam ad Episcopos illos de e re scribens Gregorius, ita loquitur: Pallium Ioanni fra tri nostro Corinthiorum Episcopo nos transmisisse cognoscite, cui vos magnopere convenit obedire; præsertim dum hoc sibi & antiquæ consuetudinis ordo defendat, & bona ejus, quibus ipsi testimonium perhibetis, invitent. Itaque Balsamo recensens Episcopos qui olim in partibus illis gerebant vicines apostolicæ sedis, inter illos numerat Corinthiensem in scholio ad præfationem Concilij Trullani. Interim hæc adnotandum est Gregorium non antè Pallium misisse ad Ioannem quam ab ipso postulatam fuisset per literas.

XII. Abolita deinde prorsus est Episcopi Thessalonicensis auctoritas in provincias Illyricanas postquam ex Leonis Isauri Decreto, in odium fidei vindicatæ à Gregoriis II. & III. Summis Pontificibus, provinciæ Illyrici, Sicilia, & Calabria avulsæ sunt à patriarchatu Romano, & tribuatæ Constantinopolitano. Tunc enim intra fines solius Macedonia primæ restricta est Metropolitanæ Thessalonicensis potestas, ut docent Diatyposis Leonis Philosophi & antiqua episcopatum orientalium Notitia in codice Iuris Græco-Romani. Non immorabor diutius in explicanda hac causa, quam doctissimè suo more tractavit illustrissimus Archiepiscopus in libro primo istius operis. Illud tantum dicam, observationes ejus de origine schismatis Græcorum, quod fluxisse docuit ex provincialium illarum amissione, de qua justè conquerebantur Romani Pontifices, displicuisse Lucæ Holstenio, Marcam verò ad ejus objecta respondisse in Responsione quæ edita est inter Prolegomena.

CAPVT XXX.

Synopsis.

I. Arelatensis Episcopi vicariatus in Gallis eadem initia habuit quæ Thessalonicensis in Illyrico, ut ostenditur ex utriusque comparatione.

II. Ommissa disputatione de antiquitate urbis & Ecclesiæ Arelatensis, ommissa quoque contentione quæ inter Arelatensem Viennensemque Ecclesias fuit propter ordinationes Episcoporum provinciæ Viennensis, de solo vicariatu hæc agitur.

III. Initia dignitatis istius debentur studiis Patrocli Episcopi Arelatensis & beneficio Papa Zozimi. Statuit iste uti nemini intra Gallias ex clero liceret Roman aliòve proficisci absque literis formatis Episcopi Arelatensis. Tum ei commisit judicia causarum quæ in provinciis Gallicanis emergerent, ita tamen ut de majoribus causis referret ad sedem apostolicam.

IV. Huic Zozimi decreto debentur initia vicariæ dignitatis Episcoporum Arelatensium. Explicatur illius locus de formatis, qui nunc editur emendatior.

V. Tribuit deinde Patroclo Zozimus ordinationes Episcoporum provinciæ Viennensis & duarum Narbonensium, secundum morem antiquum. Inquiritur in antiquitatem istius consuetudinis, & ostenditur antiquam non fuisse. Fefellit itaque Zozimum Patroclus.

VI. Queritur qua ratione factum sit ut Episcopus Arelatensis factus sit Metropolitanus adversus civilem Imperij dispositionem & canones Nicænos. In Africa is Primas erat inter Episcopos qui ordinatione antiquior erat, nulla habita ratione civilium metropolitæ. Excepto tamen Carthaginensi, qui primum ubique locum obtinebat. Immo & Primates Mauritanie & Numidiæ aliquam prærogativam habebant.

VII. Cum amplificata esset urbis Arelatensis dignitas, constitutaque illic esset sedes Præfeti prætoris Galliarum, cumlata sunt in eam omnia civilis administrationis decora, factaque est metropolis Galliarum. Ex honore civili urbis Arelatensis descendit honor ecclesiasticus. Probatur ex rescripto Honorij ad Agricolam, & ex canone secundo Concilij Taurinensis.

VIII. Explicatur canon ille, ut ostendatur Episcopum Arelatensem fuisse tum Metropolitanum in provinciæ Viennensi. Patres Concilij Taurinensis provinciam dividerunt, ut concordiam retinerent.

IX. Sed parte provinciæ contentus non fuit Episcopus Arelatensis; totam sibi subicere meditatus est, tum etiam duas Narbonenses. Faciendum id sibi potavit auctoritate Zozimi, qui ordinationes Episcoporum illarum provincialium tribuere se ait Patroclo juxta majorum canones & statuta & secundam antiquam consuetudinem. Magnum quid Patroclo tribuit Imp. Valentianus.

ROMANI Pontifices usui ipso edocti quantum conferret ad auctoritatem suam firmandam & disciplinam conservandam in disitis longè provinciis vicis apostolicæ delegatio, in Gallicana Dicecesi Episcopis Arelatensibus quædam mandata dederunt. Itaque ex Zozimi primùm beneficio anno CDXVII. vicariam potestatem in quibusdam capitibus acceperunt, quæ deinde à sequentibus Pontificibus usque ad Gregorium primum amplificata sunt ducentorum annorum intervallo; quibus elapsis, extincta est illa potestas. De his acturi pro ratione instituti nostri memoriam rerum antè dictarum repetendam esse censuimus, quòd videamus Arelatensem antistitem sedis apostolicæ per Gallias Vicarium factum esse ad exemplum potestatis quæ Thessalonicensi Episcopo tributa erat per Illyricum. Nam & ei tribuitur ordinatio Metropolitanorum quarundam provincialium, arbitrium præterea judicandarum causarum quæ definiiri possent in Conciliis

S. Gregor. lib. 4.
Indict. 11. epist. 51

Merin. lib. 7.
Exercit. 21.

Marcæ in lib. de
Primat. §. 46.

Vide Ioan. V 111.
epist. 78. 79.

Vide suprâ lib. 1.
cap. 1. §. 4. &
seqq.